

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

א'קעח

ערב שבת קודש
פרשת יתרו
כ"א בשבט התשע"ז

יוצא לאור עלידי
צעירי אגודת חב"ד באה"ק

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

כ"א בשבט ה'תשע"ז - כ"ח בשבט ה'תשע"ז

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר-המצוות
א	כ"א בשבט	פרק ה-ז.	הלי מכירה פרק י.	מ"ע קמה. מל"ת קי.
ש"ק	כ"ב בשבט	פרק ח. תהי ידך וגוי. ספר זרעים והוא ספר שביעי. הלי כלאים.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק יא.	מל"ת קיא. רטו.
א'	כ"ג בשבט	פרק ג-ה.	פרק יב.	מל"ת רטז.
ב'	כ"ד בשבט	פרק ו-ח.	פרק יג.	מל"ת ריז. ריח.
ג'	כ"ה בשבט	פרק ט-י. הלי מתנות עניים.. בפרקים אלו. פרק א.	פרק יד.	מל"ת מב. מ"ע קכ. מל"ת רי.
ד'	כ"ו בשבט	פרק ב-ד.	פרק טו.	מ"ע קכא. מל"ת ריא. מ"ע קכג. מל"ת ריב.
ה'	כ"ז בשבט	פרק ה-ז.	פרק טז.	מ"ע קכד. מל"ת ריג. מ"ע קכב. מל"ת ריד.
ו'	כ"ח בשבט	פרק ח-י.	פרק יז.	מ"ע קל. קצה. מל"ת רלב.

זמני השבוע*

צאת הכוכבים	שקיעת החמה***	מנחה גדולה	חצות היום והלילה	סוף זמן ק"ש	זריחת החמה	זמן ציצית ותפילין	עלות השחר**		תאריך
							72 ד' לפני הזריחה	120 ד' לפני הזריחה	
5.53	5.28.3	12.25	11.55	9.07	6.29	5.31	5.09	4.22	ו', כ"א בשבט
5.54	5.29.1	12.25	11.55	9.06	6.28	5.30	5.08	4.22	ש"ק, כ"ב בשבט
5.54	5.29.9	12.25	11.55	9.05	6.27	5.29	5.07	4.21	א', כ"ג בשבט
5.55	5.30.8	12.25	11.55	9.05	6.26	5.28	5.06	4.20	ב', כ"ד בשבט
5.56	5.31.6	12.25	11.55	9.04	6.25	5.27	5.05	4.19	ג', כ"ה בשבט
5.57	5.32.4	12.25	11.55	9.04	6.24	5.26	5.04	4.18	ד', כ"ו בשבט
5.58	5.33.2	12.24	11.54	9.03	6.23	5.25	5.03	4.17	ה', כ"ז בשבט
5.58	5.34.0	12.24	11.54	9.03	6.22	5.24	5.02	4.16	ו', כ"ח בשבט

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"י בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"י שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת		ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש	הדה"נ	צה"ש
4:52	6:05	5:06	6:07	4:57	6:06	5:10	6:08	4:57	6:11
4:57	6:11	5:12	6:12	5:03	6:11	5:15	6:13	5:03	6:13

צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו • יו"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונב

מערכת: לוי יצחק שייקביץ, יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: המרכז לעזרי שליחות, ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 03-3731777, פקס: 03-9606169, 0793 ISSN 7474

אינטרנט: www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

מטרת העלייה מעלה – כדי 'לרדת' למטרה

מתן-תורה פעל שהתורה ומצוותיה יומשכו ויחדרו למטה ויזכרו את גשמיות העולם, עד שהעולם עצמו יהיה חפצא של קדושה • כשהנשמה מסתלקת למעלה אין היא רוצה 'לרדת' למטה, אך תכלית הכוונה שבהעלאה – היא המשכת השפעה למטרה • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, ביארציט הראשון של הרבנית הצדקנת ע"ה

כך כמסופר עליידי משה בתורה⁴) "הן הראנו ה' אלוקינו את כבודו ואת גדלו ואת קולו שמענו מתוך האש, היום הזה ראינו כי ידבר אלוקים את האדם וחי".

ואם-כן מדוע ביקשו בני-ישראל אחר-כך "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוקים" – בגלל החשש כ"י⁵ תאכלנו האש הגדולה הזאת אם יוספים אנחנו לשמוע את קול ה' אלוקינו עוד" – הרי זה עתה ראו ש"ידבר אלוקים עם האדם וחי"!? ויתירה מזה: הקב"ה אמר למשה⁶ – על דבריהם של בני-ישראל – "שמעתי את קול דברי העם הזה אשר דברו אליך היטיבו כל אשר דברו, מי יתן והיה לבכם זה להם ליראה אותי גוי"!

ב. ויש לומר הביאור בזה:

תכלית וכוונת כל העניינים הוא – שתושלם הכוונה דנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים⁷, שהעולם יהיה דירה לו יתברך, והכוח לזה נפעל (בעיקר) במתן-תורה, כשבטלה הגזירה⁸ דעליונים לא יירדו למטה

א. ישנם דינים ומנהגי ישראל שונים שעושים ביארציט לזיכרון ולעילוי הנשמה!

הפירוש בפשטות הוא, שהמנהגים והעניינים שעושים בקשר ליארציט (וההמשך לזה) – הרי זה לעילוי ולזכר הנשמה, בכדי שהנשמה תתעלה למעלה מעלה בגן-עדן.

אבל יש לומר שיש בזה עוד עניין (גדול יותר), כדלקמן.

ובהקדים שאלה בפרשתנו:

לאחרי שבני-ישראל שמעו עשרת הדברות אמרו למשה רבינו: "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות".

וצריך להבין: המדריגה הכי נעלית אליה יכולים בני-ישראל להגיע, היא כאשר הקב"ה עצמו מתגלה ומדבר אליהם (בלי ממוצעים), כפי שביקשו בני-ישראל, "אינו דומה השומע מפי השליח לשומע מפי המלך", "רצוננו לשמוע מפי מלכנו כו' רצוננו לראות את מלכנו"⁹, והקב"ה מילא את בקשתם, כפי שבני-ישראל אמרו אחר-

(4) ואתחנן ה, כא.

(5) שם, כב, כג.

(6) שם, כה, כו.

(7) תנחומא נשא טז. ועוד. תניא פל"ו.

(8) שמו"ר פ"ב, ג. תנחומא וארא טו.

(1) ראה בהמלוקט בס' כליבו פ"ה ס"ד. ס' גשרי-חיים פל"ב. וש"נ. וראה ס' המנהגים – חב"ד עמ' 78 ואילך.

(2) יתרו כ, טז.

(3) מכילתא ופרש"י פרשתנו יט, ט. וראה שמו"ר פרשתנו פכ"ט,

ד וביפ"ת.

תחיה].

ולכן ביקשו "דבר אתה עמנו", שההמשכה מלמעלה תהיה עליידי משה, ממוצע המחבר¹⁴ את בני־ישראל עם הקב"ה¹⁵, שדווקא עליידי זה מתבטאת שלימות הכוונה.

דווקא בזה מתבטאת תכלית הכוונה בתורה ומצוות (שניתנו במתן־תורה) – שיהיה "וחי¹⁶ בהם ולא שימות בהם"¹⁷, דווקא נשמות בגופים (ובאופן של "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם"¹⁸), ולא עליידי העלאה בלבד "כי תאכלנו האש הגדולה הזאת גו"¹⁹.

ג. על־פי זה אפשר לבאר גם הציווי שהקב"ה אמר למשה בסוף פרשתנו בהמשך למתן־תורה ובקשת בני־ישראל "ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות" – "מזבח²⁰ אדמה תעשה לי וזבחת עליו גו' ואם מזבח אבנים תעשה לי גו', ולא תעלה במעלות על מזבחי אשר לא תגלה ערוותך עליו".

דלכאורה: כאשר הכהן עולה על המזבח להקריב קרבן לה', הרי הוא בוודאי נתעלה, והיה צריך להיות מציאותו על־דרך קודם החטא, ובמילא – ולא יתבוששו, ואין החשש ד"תגלה ערוותך"?

אלא הכוונה במתן־תורה בעבודת ה' היא, שתהיה מציאות האדם, כבאמירתם נעשה ונשמע, ואצל בני־ישראל עליידי עבודתם יהיה "לא תעלה במעלות על מזבחי", בכדי ש"לא תגלה ערוותך עליו". ויש לומר דאדרבה – שעליידי זה ניתוסף עוד מצווה בתורה (שלא היתה לולא המציאות ד"ערוותך").

ועל־דרך זה מובן גם ההמשך בפרשה שלאחרי

14 ד"ה פנים בפנים תרנ"ט. ובכ"מ.

15 ומה שמהה היה מצטער על בקשת בני" (פרש"י ואתחנן שם, כד). יש לומר – מפני שלא היה להם הכלים לשמוע ולקבל דבר ה' עצמו (ולא ע"י משה) וישארו בחיים בדרך הטבע, כמשה.

16 אחרי יח.ה.

17 יומא פה.ב. סנהדרין עד.א. וש"נ. רמב"ם הל' יסוה"ת רפ"ה.

18 ואתחנן ד.טו.

19 ועפ"ז יומתק ההוספה ד"לא שימות בהם", דלכאורה מאי קמ"ל (לאחרי שנאמר "וחי בהם"), אלא ש"לא ימות" ע"י ההבערה וההעלאה באש האלוקי בכלות הנפש.

20 כ,כא ואילך.

ותחתונים לא יעלו למעלה: גם לפני מתן־תורה למדו וקיימו תורה ומצוות, ועד ש"תורה קדמה לעולם"⁹, אבל אז התורה והעולם נשארו שני דברים "נפרדים";

מתן־תורה פעל שתורה ומצוותיה יומשכו למטה ויחדרו ויזככו את גשמיות העולם, כך שהעולם ייעשה חפצא של קדושה.

וזה נתחדש במתן־תורה עליידי זה שנתגלה עצם התורה ("חמודה גנוזה"¹⁰) כפי שקשורה בעצמותו יתברך, ולכן היה בכוחה להיות נמשך למטה ולחדור בגשמיות העולם, מה־שאינ־כן התורה שלמדו לפני מתן־תורה, "ריחות היו"¹¹, תורה שבערך להבריאה.

כלומר: כיוון ש"נתאווה" הקב"ה שתהיה לו יתברך דירה בתחתונים, שהוא למעלה והוא הסיבה לכל העניינים, כל ההשפעות והארות כו' וכל סדר השתלשלות, מובן, שכל העניינים, אפילו העליות וגילויים הכי נעלים שהיו במתן־תורה, כוונתם להשלים את ה"נתאווה הקב"ה" שתהיה דירה בתחתונים.

ולכן, באם ישנו גילוי ד"מלכנו" ששם לא נרגשת הכוונה (ההמשכה למטה) – אין זה השלימות האמיתית, ועד שאין זה אפילו עלייה בשלימות, כי עלייה של יהודי היא עלייה אמיתית, רק כשנמשכת למטה¹².

ובסגנון אחר: המשכה למטה נוגעת לא רק למקבל שנמצא למטה, אלא גם לגילוי שמלמעלה. כי דווקא עליידי זה שההמשכה באה למטה וחדרת בתחתון, נשלמת שלימות הכוונה, כנ"ל.

ולכן ביקשו בני־ישראל "דבר אתה עמנו ונשמעה ואל ידבר עמנו אלוקים פן נמות" – הגם שראו שזה עתה שמעו "קול אלוקים חיים מדבר מתוך האש" ונשארו בחיים – כי זה שנשארו בחיים היה בדרך נס [ואמרו רז"ל¹³ על כל דיבור ודיבור פרוחה נשמתן, רק אחרי־כך החזירה להן בטל

9 ראה מדרש תהילים צ.ד. ב"ר פ"ח, ב. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט.א.

10 שבת פח.ב.

11 שהש"ר פ"א, ג. א.

12 ראה תניא פל"ו בנוגע לעולמות העליונים: הואיל ולהם ירידה מאור פניו ית' כו'. והעל' שבהם נעשית דווקא ע"י העבודה ותחתונים.

13 שבת פח.ב. שמו"ר פרשתנו פכ"ט, ד.

ו"שרופה" ב"הבערה" ועלייה באש אלוקי, כמו שכתוב²⁸ בנוגע להסתלקות של צדיק – שבעלייה הכי נעלית "פועל ישועות (בחינת שע"ה נהורין²⁹) בקרב הארץ" (למטה מטה) דווקא; ומה שהעלייה היא יותר נעלית – צריך ומוכרח יותר להיות ההמשכה למטה, ועל־דרך "צדיקא³⁰ דאפתור אשתכח בכולהו עלמין (גם בעולם המעשה) יתיר מבחיה³¹, ועל־דרך זה: ככל

זה – ששם מסופר אודות "אלה המשפטים אשר תשים לפניהם", שהמשפטים רובם דינים ומצוות הקשורים עם דברים ועניינים גשמיים (העבודה בפועל דעשיית דירה בתחתונים²¹), ועד לעניינים בלתי רצויים (גניבה ודיני עבדות, נזקי נפש וכיוצא בזה); אבל ביחד עם זה "מה הראשונים מסיני אף אלו מסיני²²", ועד ש"ואלה מוסיף על הראשונים", על־ידי זה ניתוסף הוספה ועילו²³.

מקשרים את ההסתלקות עם הוספה ב"אחכה לו" ובציפייה לגאולה האמיתית והשלימה על־ידי משיח צדקנו – גאולה גשמית לעיני כל בשר

שההמשכה היא למטה יותר – העלייה היא למעלה יותר.

ובכלל – שיהיה "והחי יתן אל לבו", לא בשביל עליית הנשמה עצמה, אלא בשביל ההשפעה ופעולה למטה.

ובלשון חז"ל³²: "יעקב אבינו לא מת, וכי בכדי ספדו ספדייא כו', אלא כו' מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", על־ידי זה ש"זרעו בחיים" (נשמות בגופים) נעשה "אף הוא בחיים".

ה. מזה מובן גם בנוגע ליארצייט זה: אף־על־פי שהיה "הבערה" של אש אלקי והנשמה עלתה באש, ועולה למעלה מעלה, ובפרט שגם בנוגע לנשמה בגוף – המדובר בצדקנית, ונוסף לזה – בתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, וכידוע שבת יש לה שייכות מיוחדת עם האב³³, יש לה גם זכות אביה (נוסף לזכות

והמשפטים קשורים עם "תשים לפניהם", העניינים הכי נעלים בתורה, תשים מלשון סימה (אוצר)²⁴ ולפניהם – לפנימיותם²⁵, וביחד עם זה – כפי שזה יורד במציאות וסדר העולם – "סדורה בפיהם כו', כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם"²².

ד. על־פי כל הנ"ל יובן גם עניין היארצייט אחרי הסתלקות הנשמה למעלה:

בהשקפה ראשונה יש מקום לומר, שלאחרי שהיתה ה"הבערה" והנשמה נסתלקה בהאש, ועולה מדרגה לדרגה בעילוי אחר עילוי – אינה רוצה "לרדת" למטה, ובפרט שטבע הנשמה ("נר ה' נשמת אדם"²⁶) הוא לעלות למעלה²⁷.

אבל האמת היא, כמובן על־פי הנ"ל, שה"מבעיר" (העלאה) לעצמו אינו התכלית, הכוונה והתכלית בזה הוא – "שיהא צריך לאפר", שמההעלאה וההסתלקות יהיה נמשך השפעה למטה (אלא שזוהי המשכה למטה החדורה

28 אגה"ק סי' כח.

29 אגה"ק ס"ג (קד, ב).

30 זח"ג ע"א, ב. הובא ונתבאר באגה"ק סי' זך וביאורו.

31 להעיר מהמבואר בהמשך ההלולא יו"ד שבט ה"ש"ת העניין ד"אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין" (ראה זח"ב קכח, ב), שאין זה עניין של סילוק ח"ו, אלא גילוי האור בבחי' רוממות כו'.

32 תענית ח"ב.

33 ראה נדה לא, סע"א. "היום יום" כ"ח אייר. וראה גם קונטרס

21 ראה לקו"ש חכ"ו עמ' 368 ואילך.

22 פרש"י ר"פ משפטים.

23 ראה קונטרס נישום אבלים (קה"ת, תשמ"ח) עמ' 20 ואילך.

24 ירושלמי ע"ז פ"ב סוף ה"ז ובפ"מ שם.

25 תו"א משפטים עה, ג. תו"ח שם תט, רע"א. ועוד.

26 משלי כ, כו.

27 תניא רפ"ט.

ועד לברכה הכי עיקרית³⁶ – "ובא לציין גואל",
 "ונאמר אמן" שאמן מורה על גמר הניצחון³⁷, ועד
 – גמר הניצחון על הגלות.
 - ובפרט שמקשרים ההסתלקות עם הוספה
 באחכה לו ובציפייה לגאולה האמיתית והשלימה
 על-ידי משיח צדקנו, "דרך³⁸ כוכב מיעקב זה דוד
 וקם שבט³⁹ מישראל זה מלך המשיח⁴⁰", שהיא
 דווקא גאולה גשמית לעיני בשר, לעיני כל בשר.

עצמה), ובהיותה למטה עסקה בעבודתה "כמצות
 רצונך", ובאופן דילכו מחיל אל חיל, בעילוי אחר
 עילוי . . על אחת כמה וכמה לאחר ה"הסתלקות,
 כאשר הנשמה עולה למעלה מעלה.
 הרי הכוונה בהעליות – "צריך לאפר",
 בשביל ההמשכה והשפעה בחיים גשמיים למטה.
 וכמרומו גם בשמה – "חיה", כי שלימות החיים
 הוא דווקא בחיים גשמיים, שאת זה עושים למטה

על-ידי שמקשרים את הנשמה עם הפעולות וההמשכות למטה, ניתוסף בברכות ה' בכל העניינים המצטרפים, בפרטים ופרטי-פרטים

כולל הגאולה של הנשמות שלמעלה (שיש
 מקום לומר שזוהי הגאולה הכי גדולה) על-ידי
 "הקיצו ורננו שוכני עפר"⁴¹ בתחיית המתים –
 ונעשים נשמות בגופים.
 ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה'
 דיבר⁴², ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות
 את מוריך⁴³. וכל זה – תיכף ומיד ממש, ולא עכבן
 אפילו כהרף עין⁴⁴, וכההלכה⁴⁵ מיד הן (כל העולם
 כולו) נגאלין.

(קטעים מהתוועדות שבת-קודש פרשת יתרו, כ"ב בשבט
 ה'תשמ"ט. התוועדות תשמ"ט כרך ב, עמודים 284-293)

עבור הנשמה – על-ידי זה ש"זרעה בחיים אף היא
 בחיים".
 ועד שזה "יורד" ובא בשם השני ("מושקא")
 שהוא שם בלע"ז, המורה על המשכה למטה מטה,
 בלשון האומות כו'.
 וגם הגימטריא של שני השמות ("חיה מושקא")
 הוא – "עת" שמדגיש התחלקות הזמן³⁴ (לכ"ח
 עתים, עת לדבר, עת לבנות גו'), שזה מורה על
 ההמשכה למטה מטה בהגבלות הזמן, וביחד עם
 זה כמובן – הגבלות המקום.
 ומאידך גיסא – ההמשכה למטה מטה קשורה
 דווקא עם כ"ח עתים, ועד גילוי הכי נעלה "כח
 אד-ני"³⁵.

ו. ועל-ידי זה שמקשרים הנשמה עם הפעולות
 וההמשכות למטה, ניתוסף בברכות ה' – "חי
 העולמים" – בכל העניינים המצטרפים, בפרטים
 ופרטי-פרטים ("כל פסיעה ופסיעה").

ניחום אבלים ע' 7.

(34) משא"כ "זמן" הוא תואר כללי על כללות עניין הזמן, כולל
 גם סדר זמנים וזמן בלתי משוער, עד לנצחיות שבזמן,
 וכיוצא בזה.

(35) ראה אוה"ת שלח ע' תעג. – ולהעיר שכח אד' הוא גם כנגד
 הכ"ח אותיות שבתיות יהא שמי' רבא מברך לעלם ולעלמי
 עלמיא כו' (אוה"ת שם ס"ע תקב).

(36) כמנהג ישראל – לסיים בברכה זו.

(37) נזיר בסופה.

(38) בלק כד, יז.

(39) ולהעיר מהרמז והשייכות לכ"ב שבט – "דרך כוכב מיעקב
 וקם שבט מישראל".

(40) רמב"ם הל' מלכים פי"א ה"א.

(41) ישעיהו כו, יט.

(42) שם מ, ה.

(43) שם ל, כ.

(44) מכילתא ופרש"י בא יב, מא.

(45) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.

השלב האחרון בהכנת העולם

חיבור עשר ואחד־עשר

...בזה גופא מגיעים אחר כך לדרגא גבוהה יותר – שאוחזים כבר בסיום עבודת כל הבריורים, ואף כבר "צחצחו את הכפתורים" וכו', וצריכים רק להיות מוכנים לקבלת משיח צדקנו – השלימות דאחד־עשר (לגמרי שלא בערך לעשר), שפועל חיבור ואיחוד דעשר (מצד עניינו הוא) – כמרומוז בכ"ב שבט: כ"ב הוא אחד־עשר בכפליים (אחד־עשר יום מיום אחד־עשר בחודש האחד־עשר). זאת אומרת שבימי החודש עצמם – יש ב' פעמים אחד־עשר (נוסף לכך שזהו בחודש אחד־עשר). ויש לומר שזה מבטא תכלית השלימות דאחד־עשר (התאחדות עשר עם אחד־עשר), שגם בדרגת הגילויים ובדרגת המשפיע (יום) יש הן אחד־עשר כפי שזה מעלה את העשר (תחתונים), והן אחד־עשר מצד עצמו, מצד עצם המשפיע – אחד־עשר בטהרתו ממש, מצד עצמותו יתברך, וכן – חיבור שניהם יחד.

...ויש לומר שב' עניינים אלו מרומזים בב' השמות "חיה מושקא":

"חיה" קאי (בעיקר) על החיות פנימי, שמחיה את הגוף בדרך התלבשות פנימית, ו"מושקא" – שזהו מן ריח בשמים (ומברכין עליו בורא מיני בשמים), ולכמה דעות הרי זה אחד מי"א סממני הקטורת (מור) – קאי על מקיף הנשמה, כידוע שריח הוא עניין של מקיף. . . וריח משיב את הנפש. . . כי ריח (שמגיע למקיף הנשמה) יש בכוחו להמשיך חיות חדשה בגוף. עד יתירה מזו – הנשמה נהנית מן הריח.

...וכאשר ב' תיבות אלו ("חיה מושקא") באים ביחד בשם אחד של אדם אחד, הרי זה מורה על חיבור ואיחוד של ב' העניינים יחד – שהגילוי דמקיף ועצם הנשמה (אחד־עשר, כנגד הי"א סממני הקטורת) נמשך ומתלבש (לא רק באופן מקיף, כפי שזה על־ידי ריח בלבד, אלא גם) באופן פנימי בהגוף ובעשר כוחות פנימיים.

...כשם שבגאולת מצרים, אמרו חז"ל ש"בשכר נשים צדקניות שהיו באותו הדור נגאלו ישראל ממצרים", כמו כן הוא גם בנוגע להגאולה העתידה לבוא (שעליה כתוב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"), שתהיה בשכר ובזכות נשים צדקניות שבאותו הדור, כמאמר רבותינו ז"ל "אין הדורות נגאלים אלא בשכר נשים צדקניות שיש בדור". ובפרט על־פי המבואר בכתבי האר"י ז"ל שדור האחרון בגלות הוא גלגול של דור יוצאי מצרים.

...אם הדברים אמורים בנוגע לכל נשי ובנות ישראל, על אחת כמה וכמה בנוגע לבתו של נשיא דורנו עצמו, שנתחנכה על־ידי נשיא דורנו וכו'. ואף לאחרי הסתלקותה השפעתה ממשיכה, ובפרט שכמה וכמה מבנות ישראל, נקראות על שמה, ועל־ידי הנהגתן משמשות דוגמא חיה, כנשמות חיים בגופים חיים, שהן התחנכו לפי רוחה ועל־פי הוראותיה, ובדוגמתה (כבתו של נשיא דורנו).

על־פי זה יש לומר הטעם לכך שאחרי כ"ב שבט (יום הסתלקותה של בתו) נפעל השלב האחרון בהכנת העולם (כדירה לו יתברך בתחתונים) לגאולה, כי שלימות עניין זה נעשה על־ידי ובשכר נשי ובנות ישראל.

(קטעים מהתוועודיות תשנ"ב כרך ב, עמ' 250 ואילך)

הכנות נמרצות ל"מבצע פורים"

באור לז' שבט תשל"ו התכנסו קבוצת שלוחים ופעילי צעירי אגודת חב"ד להתכונן ל"מבצע פורים" • בישיבה גילה הרב לייבוב שהרבי הורה גם "לעסוק במבצעים לפני יו"ד שבט ביתר שאת" • ההצעות שהתקבלו ואלה שנדחו, ועל הכנות ל"מבצע מצה" • שלושים יום קודם החג – מוגש כאן פרוטוקול הישיבה במלואו

אור לז' בשבט תשל"ו
משתתפים:

ר"י [ר' ישראל] לייבוב [ע"ה], רש"ב [ר' שלום-בער] בוטמן [שיחי']; ר"ש [ר' שלום] חסקינד [ע"ה], ר"א [ר' אברהם] גודין [ע"ה]; ר"ג [ר' נחום] כהן [ע"ה]; ר"ז [ר' זושא] וילימובסקי [ע"ה]; ר' זמרוני ציק [שיחי'], ר"ל [ר' ליפא] קורצווייל [שיחי'], רח"ש [ר' חיים שלום] סגל [שיחי'], ר"מ [ר' מנחם] קליינמן [שיחי']; ר"מ [ר' מאיר] פרידמן [ע"ה], ר"ג [ר' גרשון] סודקביץ [שיחי'], ר"ג [ר' נפתלי] רוכברגר [שיחי'].

סדר היום:

- א. הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א לקראת יו"ד שבט.
- ב. מבצעי משלוח מנות בבתי־ספר, לאלמנות ובצה"ל.
- ג. שונות.
- לסעיף א': לייבוב: זה עתה נתקבלה ההוראה הטלפונית של כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה"ל: "לעסוק במבצעים לפני יו"ד שבט ביתר שאת".
- לכן על כל אחד ועל כל סניף להשתדל לעסוק בכל המבצעים ובמיוחד מחר עש"ק שהוא השבת של יו"ד שבט.

הרקע: "מבצע פורים" לבש צורות שונות במהלך השנים: בשנים הראשונות התקיימו ע"י צעירי אגודת חב"ד מסיבות והתוועדויות פורים לחיילי צה"ל שהובאו בדרך־כלל לכפר חב"ד וכיו"ב; הפעילות בקרב חיילי צה"ל תפסה תאוצה בשנים שלאחר מלחמת "ששת הימים" ובעיקר אחרי "מלחמת יום הכיפורים".

מאז שנת תשכ"א, במהלכה עורר הרבי את השתתפות בני הנוער בקיום מצוות הפורים, החלה פעילות רחבה בארגון חבילות "משלוחי מנות" שתלמידי בתי־הספר היו מקבלים. החבילות נרכשו בדרך־כלל ע"י הנהלות מוסדות החינוך במרוכז, וצא"ח היו מספקים זאת. אלה ששיגרו שוברים שנטלו חלק בקיום המצוות היו משתתפים בהגרלות מיוחדות. מאז מלחמת "ששת הימים" החל צא"ח לארגן שיגור משלוחי מנות לאלמנות ויתומי המלחמות.

כמו כן, במהלך השנים הוסיף הרבי נדבכים שונים והבליט פרטים באשר למבצע פורים. הקדמה זו חשובה להצצה בפרוטוקול משיבת ההנהלה וחבר פעילי צעירי אגודת חב"ד (שנרשמה כנראה ע"י ר' נחום כהן [ז"ל]) הניתן בזה ממות שהוא:

פרטי־כל

משיבת ההנהלה וחבר פעילי צא"ח

חסות למשלוחי מנות

לסעיף ב': משלוח מנות בבתי-ספר.

כהן: בזמנו התנהל המבצע בבתי"ס עם פרסום רב, ועד להוראת אד"ש הפרסום הי' גם באמצעות מטוס וכו' [בשנים תשכ"ד-תשכ"ח; מ.ל. וראה מדור זה ב'התקשרות' גיליון רצ"ד], ולאחר ההוראה להפסיק במטוס [בשנת תשכ"ט - ראה 'אגרות קודש' כרך כו עמ' פד: 'האווירון (דפורים) - אין כדאי בשנה זו'] היה פרסום אחר. בשנים האחרונות הוחלש המבצע מאד, ולמעשה שמשנו כ"ספקים" גרידא לחבילות.

בהצעה לחדש הפרסום ולז'פות מקסימום ילדים לקיים המצווה, רצוי אולי להתקשר עם חברה מסחרית, וביחד לעשות סערה גדולה אודות חשיבות המצווה, להציע לחברה כמו סופרמרקט שהיא תכין את חבילות המשלוח. הפרסום יהיה ע"י חוזרים לבתי"ס, מודעות בעיתונים וכן שידורי רדיו, בכל הפרסומים יצויין כי במבצע נעשה בחסות או בסיוע החברה המסחרית. כך נוכל להקיף הרבה ילדים וללא צורך בהשקעת עבודה מפרכת הקשורה בהכנת החבילות.

כדי לעודד את התלמידים להשתתף להכריז על קיום הגרלה בין מקיימי המצווה, הילדים יודיעו לנו על קיום המצווה באמצעות גלויה שתצורפנה לכל חבילה, או/ו תשבץ על פורים. אפשרי, אולי, לקיים ההגרלות במסגרת מבצע מצה לתלמיד, וכך לקשור את הילדים למבצע נוסף.

בוטמן: מה יהי' חלקה של החברה המסחרית במבצע ומה שכרה, מדוע שתסכים.

כהן: החברה תכין את החבילות, שכרה יהיה הפרסום הרב והנאה (שהוא חורג מפרסום רגיל) וכל חברה מסחרית מעוניינת בפרסום נאות. נוסף על כך, הרי המוצר כשלעצמו הוא מצרך נמכר. גודין: בעבר ראינו חברות שמכרו חבילות משלוח מנות. עלינו לתת לכך פרסום, ועי"כ לעודד את המכירה של החבילות ושְׁכַנְנו יהי' החומר שלנו שיוכנס לכל חבילה.

חסקינד: לביצוע ההצעה יש צורך לפעול באופן מיידי, כדי למנוע בעיה של עודף חבילות וכו'.

סוכם:

זמרוני וכהן יכיננו הצעה מפורטת, ולאחר התייעצות עם חסקינד יגישו ההצעה לחברה.

לגייס מתנדבות מה'מזרחי'?

משלוח מנות לאלמנות צה"ל:

כהן: מידי שנה נתקלים בקושי הרב של גיוס רכב ואנשים להבאת המשלוח לבתי כל האלמנות בפורים. הרכב עולה הון תועפות, לכן הכרחי למצוא פתרון שיקל על השגת רכב ואנשים.

פרידמן: הקושי נעוץ בתכנון מאוחר וגרימת מצב של חוסר ברירה. הקדמת התכנון וארגון המבצע כבר מעכשיו יביא לפתרון הכל.

קורצווייל: הַצְעָתִי: לגייס את בנות הסימנרים, כפר חב"ד ב', כפר אליהו, בית צעירות מזרחי בב"ש. הבנות שנוסעות לבתיהן בפורים תבאנה את המשלוח לאלמנות. כל בת תקח עמה 3 או 4 חבילות, דבר שבהישג יד כל בת. נראה שההצעה תתקבל בסימנרים בהתלהבות.

סודקביץ: הצעת קורצווייל חיובית מאד, אולם יהיה צורך למנות אחראי לכל אזור שיפקח ויארגן. כהן: בהצעת קורצווייל אפקט נוסף, בכך שכנות הסימנרים ישתתפו בפעולות צא"ח ויקרבו לחב"ד.

סוכם:

כהן וסודקביץ יעשו למימוש ההצעה בתיאום עם שפרה גולומבוביץ.

להגיה את הפרסומים

משלוח מנות בצה"ל:

כהן: כתמיד גם הפעם יאורגן המבצע עם רע"נ [ראש ענף] הווי ובידור, הכפוף לקצין חינוך ראשי. רצוי שתחילה נדע מה יש להוסיף או לגרוע וכו'.

קורצווייל: כתנאי ראשון להצלחת המבצע יש צורך לדרוש שכל חוליה תקבל רכב קטן, והרכב יהיה צמוד לחוליה לכל אורך הדרך.

פרידמן: לקראת המבצע יש צורך להכין ולארוז את חבילות המשלוח. זוהי עבודה רבה, עולה הון, לכן עלינו לקבוע - א. כמות המנות; מי יכין; ולבדוק כל אפשרות להשגת הפריטים במחיר המינימלי. הַצְעָתִי, שמי שיכין את המנות יקבל סכום נוסף במטרה לערוך מחקר שווקים.

קליינמן: בתכנון המבצע לקחת בחשבון את כל היחידות בארץ שהסניפים קשורים אליהם.

המודעות, ולפרסמן.

סוכם:

ידפיסו 5000 מודעות וכל סניף ידאג להפצתן באיזורו.

זמרוני: כדאי לארגן לפחות פעם בשנה כנס פעילים ארצי, ועי"כ להדק הקשר בין הפעילים.

לייבוב: לפני קיום כנס פעילים צריכים להקים כעין ועד הפועל של צאח, וכל סניף יהי' לו נציג קבוע בהנהלה המרכזית, ולהפגש לפחות אחת לחודשיים.

סוכם:

יוטל על כל סניף לשלוח חבר בהנהלה המרכזית.

כהן: מיד לאחר פורים מתחיל מבצע מזה לתלמיד. חיוני לתכנן המבצע בעוד מועד, ולמצוא פתרון מתאים לבעית הצפיפות שגורמת לאי נעימויות.

הועלתה הצעה: שחלק מהתלמידים יראו את המאפיה בקוממיות ותוגש להם תכנית בנחלת הר חב"ד. ההצעה לא התקבלה.

הצעה: לבנות קיר זכוכית לאורך המאפיה בכפ"ח וכך למנוע הצפיפות וכו' בתוך המאפיה.

סוכם:

לבדוק האפשרות של הקמת קיר זכוכית ועלות העבודה.

לאחר הודעת לייבוב על נסיעתו לאד"ש ביום א' הקרוב, ברכת כל הנוכחים להצלחה.

קורצוייל: מימוש ההצעה לגיוס בנות הסמינרים לאלמנות יקל על גיוס כוח אדם לצה"ל, ואז יוכלו להקיף גם היחידות בארץ.

פרידמן: אשר לחומר המודפס, הכרחי שכמה יעברו על החומר לפני ההדפסה.

סוכם:

כהן, סודקיץ וקורצוייל אחראים על משלוח מנות בצה"ל.

לאחר תיאום עם החינוך ייפגשו שוב לדיון מפורט.

הצעת פרידמן למחקר שווקים נתקבלה.

החומר דאשתקד הועבר לכמה משתתפי הישיבה להגהה.

מודעות להפצה וכנס פעילים

לסעיף ג':

קורצוייל: מציע לפרסם מודעות בכל הערים אודות משלוח מנות, דוגמת המודעה שפורסמה אשתקד ע"י בית חב"ד בת ים.

אפשר גם להציע לרשויות המקומיות בארץ לפרסם מודעה דומה והרבה יעשו זאת.

חסקינד: תחילה להדפיס כמה מאות מודעות דוגמאות, לשלוח לכל הסניפים והם יפנו בהצעה לרשות שבמקומם.

לייבוב: כיון שיש ספק אם הרשויות תקבלנה את ההצעה, לכן כדאי להתחילה בכך שאנו נדפיס

פרשת יתרו

נגד ההר (יט,ב)

מדוע ניתנה התורה על הר דווקא?
ההר והמישור שניהם מאדמה, אלא שההר מוגבה. כוונת נתינת התורה היתה שבני־ישראל יזכרו ויעלו את גשמיות העולם. דבר זה מרומז ב'הר', שהוא עפר, אך עם זה הוא גבוה, דבר המסמל את עליית החומר והזדככותו.

(ספר המאמרים ת"ש עמ' 114)

* * *

התורה ניתנה בהר, להורות שלימוד התורה וידיעתה, וההילוך בדרכי ה' – צריכים ליצור באדם הגבחה הלב, וכמאמר רז"ל (פסחים סח) "אי לאו האי יומא דקא גרים, כמה יוסף איכא בשוקא", וכתוב (דברי הימים יז) "ויגבה לבו בדרכי ה'".
עם זה, צריכים להיזהר מאוד שלא לבוא מהגבחה זו לידי גאווה. וזהו "נגד ההר" – יש צורך בזהירות רבה לעמוד נגד הגאווה העלולה לבוא מלימוד ומידיעת התורה.
זהו גם מה שנאמר לאחר מכן "הגבל את ההר" – יש להגביל ולהגדיר את ההגבחה...

(ספר המאמרים תש"ג עמ' 136)

אלה הדברים אשר תדבר אל בני־ישראל (יט,ו)

אלה הדברים: לא פחות ולא יותר (רש"י)

כיצד אפשר בכלל להעלות על הדעת אפשרות שמשה רבנו ישמיט או יוסיף דבר־מה על דבר ה', עד שיש צורך לצוותו "לא פחות ולא יותר"?
אלא משה נצטווה לדבר אל הנשים בלשון רכה, ואל הגברים – "דברים הקשים כגידיים" (רש"י פסוק ג). לכן אפשר היה לחשוב שכאשר דיבר אל הנשים ראה לעצמו רשות להשמיט מעט, כדי שיהיו הדברים 'רכים' ויתקבלו על ליבן; ולאידך גיסא, כשידבר אל הגברים, אפשר שהוסיף דבר־מה על דברי ה', כדי להדגיש את חומרתם. לכן נאמר "לא פחות ולא יותר"; לא פחות – לנשים ולא יותר – לגברים.

(לקוטי שיחות כרך לו, עמ' 86)

וגם בך יאמינו לעולם (יט,ט)

בסוף ימיו של הרב המגיד ממזריטש כבר התגבשה קבוצה של אברכים שהיו מקושרים לרבנו הזקן, והיה נוהג להתוועד עמם מזמן לזמן. באחת ההתוועדויות, שהתקיימה לפני חגי־השבועות, הקשה רבנו הזקן: מדוע אמר הקב"ה למשה "וגם בך יאמינו לעולם" – וכי ביקש, כביכול, לתת 'שוחד' למשה?
ותירץ על־פי פירוש הרב אברהם אבן עזרא: ישראל פקפקו בנבואתו של משה. הם לא האמינו כי אמנם ייתכן שהקב"ה ידבר אל אדם וזה יישאר חי. לכן אמר הקב"ה למשה "וגם בך יאמינו", היינו, שיאמינו כי אתה נביא.

מקשה על כך הרמב"ן: "לא ייתכן שזרע אברהם יטילו ספק בנבואה, כי האמינו בה' מאבותם". לכן מפרש

הרמב"ן את הכתוב בצורה שונה.
 והמשיך אדמו"ר הזקן: כוונת הכתוב היא, שבני ישראל אמנם האמינו בעצם עניין הנבואה, אלא שהטילו ספק אם משה הוא הנביא. על זה הבטיחו הקב"ה שבני ישראל יאמינו שהוא הוא נביא ה'.
 וסיים רבנו הזקן: כולם יודעים על הרב המגיד, אלא שמסופקים הם אם הוא – הוא ("אויב ער איז דער")... עלינו לדעת אפוא כי הרבי שלנו (הרב המגיד) הוא הוא הרבי. באותו חג השבועות אכן הרגישו האברכים ברב המגיד את ה"אנוכי עומד בין ה' וביניכם"...

(ספר השיחות תש"ד)

וקידשתם היום ומחר וכבסו שמלותם (יט,ו)

אומר אדמו"ר הזקן: "וקידשתם היום ומחר" – זהו מלמעלה, אבל "וכבסו שמלותם" צריך כל אחד ואחד לעשות בעצמו.

ומבאר ה'צמח צדק': "וקידשתם" נאמר למשה רבנו ול"אתפשטותא דמשה" שבכל דור ודור, אשר ביכולתם לקדש את ה'היום' ואת ה'מחר'. אבל דרושה לכך הכנה, והיא העבודה של "וכבסו שמלותם" – לנקות את ה'לבושים' של המחשבה, דיבור ומעשה. מלאכה זו – צריך כל אחד ואחד לעשות בעצמו.

(היום יום, ח' סיוון, עמ' נט)

אנוכי ה' אלוקיך (כב)

בחסידות מבואר בהרחבה שבמתן תורה נפעלה המשכת השכינה למטה וניתנה האפשרות להחזיר קדושה בעולם הגשמי, עניין שיהיה בתכלית השלמות לעתיד לבוא, שאז יהיה העולם כולו חדור בקדושה באופן גלוי לעין כול.

ביטוי לכך שהקדושה חדרה בכללות העולם ניתן בכך שבשעת מתן תורה "ציפור לא צווח... שור לא געה... העולם שותק ומחריש" – ומארבע רוחות העולם ומלמעלה ומלמטה נשמע הקול "אנוכי ה' אלוקיך".
 ויש לומר שהדבר קשור גם בכך שההתוועדויות הנערכות בשבת פרשת יתרו הן המשך להתוועדויות דיום ההילולא י' בשבט:

נקודת עבודתו של בעל ההילולא היא הפצת תורה ויהדות 'חוצה' עלי־מנת שהעולם כולו יתברר ויזדכך ויהיה דירה לו יתברך שאז יסתיים גילוי 'עיקר שכינה' בעולם. זהו, כאמור, תוכנו של מתן תורה, גילוי אלוקות והחדרתה בתוך העולם.

(מהתוועדות שבת־קודש פרשת יתרו תשמ"ה. התוועדות תשמ"ה כרך ב, עמ' 1192)

לא יהיה לך אלקים אחרים על פני (כג)

"לא יהיה לך אלקים אחרים" – החטאים והעוונות נקראים 'אלוקים אחרים', כי העובר עבירה בורא קטיגור, שהוא מקליפה וסטרא אחרא. לכן על האדם להמנע מעבירות. כי:

"על פני" – גילוי האור האלוקי המאיר לישראל הוא בבחינת פנים העליון, כמו שנאמר (במדבר ו,כה) "יאר ה' פניו אליך". העבירות מונעות גילוי זה, כי עבירה מטממת ליבו של אדם, עד שאין אור אלוקי שורה ומתגלה בנפשו, ככתוב (ישעיה נט) "עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם".

הרבנית חיה מושקא נ"ע

חינוך למסירות נפש

[...] בפרט שגם בנוגע לנשמה בגוף – המדובר בצדקנית, ונוסף לזה – בתו של כ"ק מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו, וכידוע שבת יש לה שייכות מיוחדת עם האב, יש לה גם זכות אביה (נוסף לזכות עצמה), ובהיותה למטה עסקה בעבודתה "כמצוות רצונך", ובאופן דילכו מחיל אל חיל, בעילוי אחר עילוי. ובמיוחד – עבודה מתוך מסירות נפש, וכידוע גם מהסיפור הידוע בנוגע לחינוך בנותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, שהמלמד שלהם רצה להלביש הכול בשכל, ולא להפחיד אותם עם מעשי ניסים ומסירות נפש, אמר לו כ"ק מו"ח אדמו"ר, שאדרבה – ילד יהודי צריך להתחיל בחינוכו דווקא עם סיפורי מסירות נפש, ודווקא זה מתקבל אצל ילד יהודי, ולהעיר שהסיפור היה בקשר אליה, ומובן שהיה בהדגשה החינוך באופן כזה – חדור עם מסירות נפש וכו'.

(התוועדות תשמ"ט כרך ב, עמ' 291:292)

כוחות פנימיים ומקיפים

...מרומז גם בשם הנפטרת – "חיה מושקא", שמורה על חיות וריח בשמים: בכדי שתהיה "דירה נאה" צריך להיות בדירה חיות, שתהיה דירה חיה ("אֶלֶּעֶבְדִּיקֶע שטוב"). . . ויתירה מזו – שירגש שם ריח בשמים – ריח טוב ונאה, הן ברוחניות והן בגשמיות... ועל דרך זה גם ברוחניות העניינים – ש"דירה נאה" תלוי בכך שתהיה הן העבודה ד"חיה" – חיות פנימי וכוחות פנימיים, והן העבודה ד"מושקא" – כוחות המקיפים, עד יחידה שבנפש, העניין דתענוג (נאה).

(התוועדות תשנ"ב כרך ב, עמ' 264)

"שניאור – סאָן!"

...ולהוסיף שנתייסדה גם קרן מיוחדת הנקראת בשם "קרן חמ"ש" – הראשי תיבות דשם הנפטרת, חיה מושקא שניאורסאהן. ואף על פי ששם המשפחה אינו נוגע כל כך לכאורה – מכל מקום מצינו בכמה שטרות וכיצא'בזה, שלחזיק הדבר חותמים העדים גם עם שם המשפחה. ובפרט בנדון דידן – שבשם המשפחה מודגש בגלוי הקשר עם מייסד המשפחה – אדמו"ר הזקן, ששמו "שניאור" [על שם שני האורות...] ובפרט שבשם המשפחה הוסיפו גם הסיום ("שניאור)סאָן", המדגיש שהקשר עם אדמו"ר הזקן הוא באופן של בן ("סאָן"), שהאב זוכה לבן מיד שנולד כו' (בחמשה דברים), ועד שבן יורש הכול.

(התוועדות תשמ"ח כרך ב, עמ' 381:383)

תפילת אדמו"ר הזקן

בתי היקרה תחי', שלום וברכה.
אמש, אחרי הבדלה, כתבתי לך, ובודאי קיבלת את מכתבי, ועתה הנני כותב לך שוב, אף שלא נוספו חדשות.
מספרים מעשה שזקני החסידים היו מספרים, שפעם נכנס אדמו"ר הזקן (זכר צדיק לברכה) לחדרו של אדמו"ר האמצעי (זכר צדיק לברכה) – הדבר היה בעשרת ימי תשובה, בין ראש השנה ליום הכיפורים, ואדמו"ר הזקן ראה את אדמו"ר האמצעי כותב חסידות – שאל הרבי את אדמו"ר האמצעי: "במה התפללת בראש-השנה?".

[אסביר לך את השאלה: כלומר, באילו מחשבות והתבוננויות התפלל בראש־השנה. הרי ענין התפלה הוא שבח להקב"ה. ישנם אנשים פשוטים שתפלתם היא רק בקשה, הם מבקשים שהקב"ה יעזור להם בכל צרכיהם, בריאות פרנסה וכיוצא בזה. אך אנשים נעלים יותר – תפלתם היא עבודה שבה הם עובדים את הקב"ה, לא רק עבור צרכיהם בלבד. כמו משה רבינו (עליו השלום) שלא נדרש לעניני עצמו, כי אם בעד העם הקדוש. וכך גם הצדיקים שבכל דור, המתפללים בעד כל היהודים, בעד כלל ישראל, ועבור המקושרים אליהם בפרט. תפלתם היא כבר מסוג אחר לגמרי, למעלה מן הרגיל.

יש דרגות רבות בתפלה. אינה דומה תפלת ימי החול לתפלות שבת ויום־טוב, ובכל יום־טוב דרגה שונה. עבודת ראש־השנה היא: "הכתרה", אנו מקבלים עלינו את מלכותו ית'. אנו חוזרים בתשובה על הדברים הבלתי־טובים של השנה החולפת, ומקוים שבשנה הזאת נעשה רק את הטוב. חג זה נקרא בשם "ראש־השנה", כפי שנקרא ראש האדם, כלומר, "ראש השנה" הוא הראש של השנה – כשם שכל האברים תלויים בראש, כך גם כל מה שיהי' עם האדם במשך כל השנה, הוא נידון על כך בראש השנה. לפיכך אצל היהודים הגדולים, ימים אלו יקרים מאוד, כל דקה מתוקה ונעימה.

אני זוכר עדיין חסידים שלא היו ישנים בלילות ראש־השנה, או שהיו ישנים מעט מאוד. ביממות אלו היו לומדים ומתפללים, אומרים תהלים, משלימים את התהלים, מי פעמיים ומי שלש פעמים. הכרתי חסיד זקן אחד, יהודי פשוט, מחסידי אדמו"ר האמצעי – ליתר דיוק, הוא הכיר את אדמו"ר האמצעי, כי להיות חסיד כפי שאנחנו קוראים חסיד, הוא לא הי' שייך לזה, – והוא הי' משלים את ספר התהלים עשר פעמים בראש־השנה וחמש פעמים ביום הכיפורים.

מכל האמור מובן, שתפלת ראש־השנה היא אחת הדרגות הגבוהות, ואדמו"ר הזקן שאל את אדמו"ר האמצעי באיזו התבוננות (התבוננות פירושה: הערכה; הגות; מחשבות עמוקות) הוא התפלל בראש השנה]. אדמו"ר האמצעי השיב לו שהוא התפלל עם המשמעות של "וכל קומה לפניך תשתחוה", שהכל בטל לאלקות.

[הסבר הדברים הוא: למרות שמן העולם משתקפת דמות מציאות מסויימת – שזו משמעות המושג "קומה" – יש בו הכל, בני־אדם, חיות ובהמות, שמש וירח, וכל־אחד מתנהג בסדר מסויים של קיץ וחורף, קור וחום, אור וחושך, אבל כל הדמות הזאת משתחוה אליך הקב"ה, כל דברים אלו, ללא החיות הקדושה שאתה מחי' אותם, הרי הם כאין ואפס, ולכן התפלל אדמו"ר האמצעי שבכל זה תומשך חיות]. ואדמו"ר האמצעי שאל את אדמו"ר הזקן במה הוא התפלל בראש השנה (כלומר, באיזו התבוננות) וענה לו "עם הסטענדער, שהסטענדער הוא גם אלקות" (ההסברה בזה: סטענדער הוא דוכן שנשענים עליו בשעת התפלה, היינו שלא דוקא העולם החי, עצים, אנשים וכל שאר הדברים, אלא אפילו דבר שאנחנו לא רואים בו חיות כמו הסטענדער וכיוצא בזה, גם הם חיים, וחיותם היא רק מאלקות, וללא החיות האלקית, לא הי' לזה קיום. וזהו פירוש המענה שהוא התפלל עם הסטענדער שהסטענדער הוא אלקות, ואדמו"ר הזקן סיים): העשב הקטן ביותר מראה על אלקות. כמ"ש מה רבו מעשיך ה', כמה גדולים מעשיך רבונו של עולם, ישנם מלינוני מליונים עשבים ולכל אחד מהם יש חיות נפרדת וטבע נפרד, מה שטוב לעשב אחד, שונה לעשב אחר, ורבונו של עולם אחד ברא הכל, ומחי' הכל.

תוך כדי שהותך ביעסענטיקי תוכלי להבין את גדלות השי"ת, כמו שאמר אדמו"ר הזקן, ולכן אני רושם לך את הסיפור. ממני אביך

יוסף יצחק ש"ס.

(אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע, כרך טו עמ' יב)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת יתרו

כ"ב בשבט

הפטרה: "בשנת מות... זרע קודש מצבתה" (ישעיה ו').⁶

מוצאי שבת קודש

בבכל מוצש"ק, פסק בשו"ע אדמו"ר הזקן⁷ "לעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת בכל מיני סידור הנהוגים אצלו בעריכת השולחן לסעודה גמורה, אף על פי שעכשיו לא יאכל אלא כזית... כדי ללוות את השבת ביציאתו דרך כבוד כמו בכניסתו..." ומסביר הרבי, שאינו מדבר על דבר חיוב אכילת סעודה⁸, אלא על דבר אופן עריכת השולחן כדי לכבד את השבת ביציאתו.

(בס' לדוד אמת סי' ז אות ה), כתב שעל פי הא"י ז"ל אין עומדין בקריאה זו. וראה בעניין זה בשערי אפרים שער ז סעיף לו ובפתחי שערים ושערי רחמים שם. המועדים בהלכה עמ' שכו. שו"ת יחוה דעת ח"א סי' כט ועוד.

הרבי הפנה את פניו לס'ת (ובשנים שהיה יושב בקרה"ת – נעמד) כמה תיבות לפני התחלת עשרת הדיברות (ואולי כדי לצאת י"ח ההסתיוגות האמורה – ראה ביחוה דעת סוף הסימן הנ"ל).

6 ספר המנהגים עמ' 33. לוח כולל חב"ד.

7 סי' ש"א.

8 אף ש"מוכח בכמה מקומות שגוף הסעודה הוא מצוה, וכלשון אדה"ז ש"כולים לקיים סעודה זו בפירות", ולאחר י"ח כתב "שסעודה זו אינה חובה כליכך אלא מצוה מן המובחר בלבד" שמוזה מובן שגם גוף הסעודה היא קצת חובה עכ"פ (ועד שיש אומרים שסעודה זו צריכה להיות בפת (ביאורי הגר"א לשו"ע שם). וראה גם מחזיק ברכה שם סי' קא (הובא בשערי תשובה שם). ועוד. – ובסידור הארז"ל (ר' שבתני. ועד"ז בקול יעקב) במקומו: ויסדר שולחנו בב' ככרות כו'. – כל זה מלקוטי שיחות כרך לו עמ' 71 ובהערה שם, שערי הלכה ומנהג או"ח ח"א סי' קנח. ומבאר שם טעם הסעודה, וזכר לאכילת המן או, ושע"ז מתקיימת אכילת ג' סעודות באופן ד"מצוה מן המובחר", עיי"ש. ואכן רבינו נהג לטול ידים במוצש"ק לסעודת מלוא מלכה בסמיכות זמן לאחרי הבדלה. ולפעמים אף אם זה היה כבר בשעה מאוחרת בלילה [בכף הימים סי' ש"ק יד, יח שזמנה רק עד צלות. וכמנהגנו לענין תחנון בשערי הלכה ומנהג או"ח ח"א עמ' רל. אבל ראה בשו"ת יביע אומר כרך י' חאו"ח סו"ס לג שהוכיח מלשון שער הכוונות שזמנה כל הלילה. וכבר ציינו לחידוש גדול בענין זה באשל אברהם מבוטשאטש סי' קעד ס"ד]. בעת הסעודה אכל תבשיל" (לקט הליכות ומנהגי ש"ק עמ' 65, מפי המשב"ק).

יום השנה להסתלקות הרבנית הצדקנת מרת חיה מושקא¹ ע"ה (תשמ"ח), בת כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, ואשת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו².
שחרית: בקריאת התורה³ קוראים את עשרת הדיברות בטעם העליון⁴. בשעת הקריאה עומד הקהל, ופניו אל ספר התורה⁵.

1 רגילים היו לקרוא לרבנית 'מוסיא' וכך גם היתה רגילה לחתום, גם כאשר היתה חותמת בשפות אחרות. הרבי כתב שלפעמים קראו לה גם 'מושקא' בש"ן ימנית, אך מעולם לא שמע שיבטאו 'מוסיקא' (עבודת הקודש... להרה"ר ר' שלום דובער ש"ל לוי עמ' קנח-קס, עיי"ש).

2 מתולדותיה – בס' 'עטרת מלכות' (חיפה, תנש"א) עמ' 249. וראה רמזים בשמה והוראות מזה בקונטרס 'בך יברך ישראל', שבתוך ספר השיחות 'השנ"ב, ח"ב עמ' 344, ועוד. צילום המצבה – 'ימי חב"ד' עמ' 125.

3 אדמו"ר היה קורא בתורה את עשרת הדיברות דפרשה זו בנוסח טעמים השונה מהנוסח דקרה"ת כל השנה, וגם מהנוסח דעשרת הדיברות דפרשת ואתחנן, וכן נהגו גם כל בניו. הוא לימד זאת להרה"ק הרב"ש – רבי ברוך שלום בן אדמו"ר הצמח צדק, שלימד זאת להרה"ק הרו"א – רבי שניאור זלמן אהרן, אחי כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע (לקוטי דיבורים ח"ב עמ' 459, וראה גם ב'ס' התולדות – אדמו"ר ח"ד עמ' 1070).

4 המנהג לקרוא את המרא דאתרא לעלייה זו (מג"א סי' תכח ס"ק ח) אינו אחד מ'מנהגי חב"ד' (אלא אם כן יש המנסים לערער ח"ו על תוקפם של הרבנים – שאז חייבים לעשות זאת, 'התועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 490, עיי"ש).

4 לוח כולל חב"ד, כדעה האחרונה בשו"ע אדמו"ר ח"ד עמ' 1070. וראה גם ב'ס' התולדות – אדמו"ר ח"ד עמ' 1070.

5 ספר המנהגים עמ' 31. לוח כולל חב"ד. זאת למרות שבשו"ע אדמו"ר ח"ד עמ' 1070 לא הובא המנהג, אם כי בלבוס שם הביאו; וש"ל החשש (בתשובת הרמב"ם, מהדורת בלאו סי' רסג) מפני תרעומת הצדוקים, שיאמרו שרק עשרת הדיברות כתובות בתורה (על פי ברכות יבא), – כיוון שאינם מצויים בינינו. ובשו"ת כפי אהרן (סי' לט, וכ"כ בשו"ת אגרות משה או"ח ח"ד סי' כב) כתב, שכיוון שעומדים גם בשירת הים וביחוק' אין מקום לטעות. והחיד"א

יום שישי,

כ"ח בשבט

[למנהג רבותינו נשיאינו, קוראים ביום חמישי בלילה - אור ליום שישי, 'שניים מקרא ואחד תרגום' מפרשת השבוע, עד שני או שלישי. ומחר מתחילים שוב מתחילת הפרשה].

* חסידי חב"ד רגילים לטבול בערב שבת קודש אחר חצות היום⁹ לכבוד שבת קודש.

(9) היום יום' ד' טבת.

(10) בשער הכוונות (ענין טבילת ע"ש) ובסידור הר"ש מרשקוב כתבו שטובלים "מתחילת שעה חמישית". אבל במשנת חסידים (מס' יום הששי פ"ז סוף מ"א) כתב: "אלא שאין לטבול כי אם אחר חצות" וכ"כ השל"ה מס' שבת חלק תורה אור, ענין הטבילה (בדפוס אמשטרדם דף קלח סע"א) בשם ס' כנפי יונה להרמ"ע מפאנו). וזה מצטרף למקומות רבים שבהם העדיפו רבותינו את המ"ח על פני שער הכוונות ופע"ח, כמו בשו"ע אדה"ז ס' לו, בדעת האריז"ל בצורת אות ט (עי"ש הנסמן ע"ז במהדורה החדשה). וראה לקוטי שיחות חכ"א עמ' 332 בהערה 63.

לאחר חצות היום, בקריאת הפרשה 'שנים מקרא ואחד תרגום', קוראים גם את שתי ההפטרות, של פרשת השבוע "הדבר אשר היה ... את שבותם ורחמתים", ושל פרשת שקלים ("ויכרות יהוידע")¹¹.

[למנהג רבותינו נשיאינו, קוראים היום רק את ההפטרה של פרשת השבוע, ואת ההפטרה של פרשת שקלים קוראים מחר בשבת קודש לפני תפילת שחרית, אחרי קריאת ה'שביעי' (שוב) 'שניים מקרא ואחד תרגום'].

(11) היום יום' ל' סיון (וכבר העירו מהלשון שם "שתי ולא: שלושת) ההפטרות" אף שגם שם היתה זו שבת 'מחר חודש', שאף שבש"ק קוראים לאחר ההפטרה פסוק ראשון ואחרון של הפטרת 'מחר חודש', א"צ לקרוא אותה בקריאת שמור"ת). ספר המנהגים עמ' 25.

הפצת היהדות: ספר חובה לשליח ולכל יהודי

החובה לקרב יהודים לתורה ואין לעשות זאת - לאור תורתו והדרכתיו של כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש

הספר מציג את גישתו הייחודית של הרבי לנושא זה, מפרט את שפע הברכות המובטחות לעוסקים בכך, ומביא שלל הוראות באשר לכל ההיבטים בפעולת קירוב הלבבות

- ליקוט: הרב אברהם שמואל בוקיעט • עריכה: מנחם ברוד
- הוצאת צאגו"ח • 368 עמודים

הפצה: קה"ת, חישי. להשיג בחנויות הספרים ובטל' 1700-704120

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעי' ע"ה דייטש